

Økologisk sortsafprøvning af sorter af landbrugsarter

I efterår 2017 anmodede én anmelder TystofteFonden om at modtage anmeldelsen af én sort af vinterhvede, der er særlig velegnet til økologisk dyrkning. Anmelder mente, at sorten ikke vil klare sig særlig godt under konventionelle betingelser og anså sortens deltagelse i den konventionelle afprøvning som irrelevant og anmodede derfor om, at sortens værdiafprøvning udelukkende bliver gennemført under økologiske betingelser.

Tidligere har TF på basis af en beslutning i Fagudvalget for Sortsafprøvning anset egenskaben ”specielt velegnet under økologiske betingelser”, som et sortsspecifikt tilvalg, der ligger udenfor den tilbudte afprøvning. Dette tilvalg betingede derfor en udvidelse af afprøvningen, der blev betalt af anmelderen. Det betød, at sorter, der er specielt egnede under økologiske betingelser dels betalte for den konventionelle afprøvning mht SES (2*13.420 kr) og VP (2*17.000 kr) samt en prøvedyrkning (typisk koordineret via SEGES økologiske afprøvning (2*21500 kr)). I alt 103.800 kr for en fuld 2 årig afprøvning. Én sort er afprøvet og godkendt efter ovenstående model – vårbyg Invictus.

TF og Fagudvalgets beslutning vedr ovenstående afprøvningsmodel af økologiske sorter har været kritiseret fra flere sider.

Tiden var knap før udsåning af vintersæd og derfor blev anmeldelsen af sorten modtaget som økologisk vinterhvede.

Sortsliste

Anmeldelsesdato

Status

VP år

VP gebyrår 1. Udlægsår

VP godk.dato VP afvist dato Publicerings-forbud

Afprøvet som

I forbindelse med gennemførelse af værdiafprøvningen diskuterede vi muligheden om at gennemføre afprøvningen i samarbejde mellem SEGES og TF. Desværre kunne vi ikke få de økonomiske aspekter til at hænge sammen og derfor bliver sorten prøvedyrket i et afprøvningsnetværk ved TF, Nordic Seed (Odder) og Agrológica (Mariager). Alle 3 prøvedyrkninger gennemføres på økologiske arealer og under økologiske betingelser.

Sorten sammenlignes med Blandingen og Creator, der er referencesorter i den konventionelle afprøvning mht udbytte hhv kvalitet.

Efterfølgende anmodede Agrologica om at en population af vinterhvede deltager i samme afprøvning. Afprøvningen består således af 4 sorter.

Foruden denne økologiske afprøvning deltager sorten i observationsparcellerne (20 lokaliteter) under konventionelle betingelser, dog uden anvendelse af fungicider.

I 2018 betaler anmelder i alt 17.000 kr/afprøvningsår for denne tekniske prøvedyrkning. I den konventionelle afprøvning betales 16.770 kr for prøvedyrkning (6 konventionelle afprøvninger plus obs-parceller).

Alle andre anmeldere af vinterhvede fik tilbuddet om at deltage i den økologiske afprøvning til sortslisteoptagelse den 7-9-2017.

Desuden blev Fagudvalget for Sortsafprøvning orienteret om denne ændring ved november mødet 2017

FU orientering 27-11-2017 uddrag af referatet:

GDE: **Økologisk værdiafprøvning:** TF har i efteråret 2017 startet en økologisk afprøvning af 2 kandidater af vinterhvede, hvoraf den ene kandidat består af heterogent plantemateriale. Dermed har vi ophævet kravet om en konventionel værdiafprøvning, dvs. at kandidaterne vil blive afprøvet på 3 økologiske lokaliteter plus observationsparcellerne. Om 2 år vil FU komme til at forholde sig til den ene sort mht. SES og VP.

Kandidaten af heterogent plantemateriale, følger et andet spor, og skal vurderes iht. forsøgsordningen vedr. heterogent plantemateriale, der er en temporær undtagelsesmulighed til sortslistedirektivet. Der er ingen krav mht. SES afprøvning af kandidaten af heterogent plantemateriale, der dermed heller ikke kan opnå plantenyhedsbeskyttelse

Efter ovenstående model kan sorter af andre arter af landbrugsplanter afprøves og godkendes under økologiske betingelser. Dvs., den økologiske værdiafprøvning kan erstatte den konventionelle værdiafprøvning. Omfang mht gennemførelse af den økologiske værdiafprøvning vil blive fastlagt ad hoc afhængig af tilmeldinger i de enkelte arter.

- Gennemføres kun på økologiske arealer
- Afprøvningsomfang svarende til den konventionelle afprøvning
- Samme referencesorter for at sikre den relative sammenligningsmulighed